

28. Tertyshnik, V., Fomenko, A. (2021) Legal assistance and protection in criminal proceedings: international standards and integrative doctrine. *Philosophy, Economics and Law Review*. Vol. 1. № 2. pp. 123–133..

ABSTRACT

Yuliia Khrystova. Criminal-legal combat criminal offenses against justice: contemporary challenges. The article is devoted to highlighting the current problems of criminal-legal counteraction to criminal offenses against justice in Ukraine in modern conditions. It was established that under the conditions of martial law in Ukraine, the problem of ensuring the safety of the administration of justice, which is one of the main guarantees of the independence of judges, is particularly acute.

An analysis of the most dangerous threats to the security of the administration of justice, modern challenges of martial law, as well as an assessment of prospective needs in connection with the restoration of justice in the de-occupied territories was carried out.

Proposals regarding the strengthening of criminal liability for interference in the activities of judicial bodies under martial law conditions, as well as regarding the criminal protection of employees of the Judicial Protection Service, a state body in the justice system, which is a special subject in the mechanism of ensuring the security of its implementation, and their close relatives by making appropriate changes to Articles 377–379 of Chapter XVIII of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine "Criminal offenses against justice".

It is proposed to supplement the composition of the criminal offense provided for in the second part of Article 376 of the Criminal Code of Ukraine with a qualifying feature – commission under martial law, as well as to increase the term of imprisonment for its commission to five years.

The urgent need to take measures regarding the normative-legal regulation of the constitutional right to freedom of peaceful assembly in Ukraine, including the prohibition of their holding near court buildings during the period of martial law, was emphasized. Part 1 of Article 19 of the Law of Ukraine "On the Legal Regime of Martial Law" after the words "... conducting strikes, mass meetings and actions" should be supplemented with the words "peaceful gatherings, rallies, marches and demonstrations, other mass events near court buildings".

Keywords: *protection of justice, interference in the activity of a judge, Court Security Service.*

УДК 343; 342

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-6-341-346

Сергій ШЕВЧЕНКО[©]

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ПОНЯТТЯ ПРАВОВОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ, ТА СПІВВІДНОШЕННЯ З ПОНЯТТЯМ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

У дослідженні йдеться про понятійно-категоріальні аспекти таких термінів, як «насильство», «домашнє насильство», «правопорушення, пов'язані з домашнім насильством». Наведено норми міжнародних актів, де розкривається поняття домашнього насильства (міжнародні акти ООН, зокрема Декларація про усунення насильства проти жінок та Модельне законодавство про домашнє насильство). Зазначено, що в Модельному законодавстві про домашнє насильство є суттєвий недолік в тому аспекті, що воно враховує лише випадки насильства проти осіб жіночої статі. Розглянуто приклади розуміння поняття домашнього насильства в законодавчих актах закордонних держав (Велика Британія та ін.). У ст. 191 КК Словенії застосовується термін «насильство в сім'ї», а в КК Хорватії – термін «домашнє насильство». Наведено визначення поняття «домашнє насильство» різних українських дослідників. Також акцентовано на позиції дослідників щодо змісту поняття «правопорушень, пов'язаних з домашнім насильством».

Ключові слова: *адміністративне правопорушення, кримінальне правопорушення, злочин, насильство, насильство в сім'ї, види домашнього насильства.*

© С. Шевченко, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-4133-8860>

seregashev@ukr.net

Постановка проблеми. Домашнє насильство є на сьогодні нагальною та актуальною проблемою, якій, нарешті, протягом останніх років в суспільстві та державі загалом, серед правозахисників і правоохоронців, та, що головне, серед законодавців, приділено відповідно масштабу увагу. Звісно, домашнє насильство існувало, ймовірно, з часів появи таких суспільних інститутів, як сім'я та рід, але нормативне визначення домашнє насильство в кримінальному законодавстві отримало лише 2017 р. у межах процесу імплементації в Україні норм Стамбульської Конвенції (Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами).

Будь-які правові новели в Кримінальному кодексі України, в Кримінальному процесуальному кодексі України та інших актах потребують детального наукового висвітлення та встановлення практики їх застосування. Така необхідність виникає для продовження процесу поліпшення українського законодавства з метою захисту прав, свобод та інтересів громадянина і суспільства. Тому вважаємо вибрану проблематику достатньо актуальною, враховуючи важливість понятійно-категоріального апарату для наукових досліджень.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питання проблем існування в кримінальному праві України та закордонних країн такого явища, як правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством, досліджували у своїх працях такі дослідники, як А. Грищенко, Т. Малиновська, У. Митник та ін.

Мета статті: визначити зміст поняття правопорушень, пов'язаних з домашнім насильством, та окреслити співвідношення поняття з терміном «домашнє насильство».

Виклад основного матеріалу. Як вже зауважувалося, нормативне закріплення в кримінальному законодавстві виникло відносно недавно, але у світі вже було на міжнародному рівні та на рівнях національного законодавства багатьох іноземних правових демократичних держав напрацьовано чималий досвід у сфері запобігання та покарання за вчинення домашнього насильства. Тому увагу треба приділити спочатку міжнародним актам й тлумаченням в них понять домашнього насильства та закордонному досвіду визначення поняття домашнього насильства в національному кримінальному праві.

На міжнародному рівні поняття домашнього насильства міститься в актах ООН, зокрема в Декларації про усунення насильства проти жінок та Модельному законодавстві про домашнє насильство. У Модельному законодавстві про домашнє насильство, ухваленому ООН 02.02.1996 р., вказано, що всі насильницькі дії фізичного, психологічного і сексуального характеру щодо жінок, здійснені на підставі статевої ознаки особою або особами, які пов'язані з ними родинними і близькими стосунками, від словесних образ і погроз до важких фізичних побиттів; викрадення; погрози каліцтвом; залякування; примус; переслідування; словесні образи; насильницьке або незаконне вторгнення в житло; підпал; знищення власності; сексуальне насильство; зґвалтування в шлюб; насильство, пов'язане з посагом або викупом нареченої; каліцтва геніталій; насильство, пов'язане з експлуатацією через проституцію; насильство щодо домашніх робітниць та спроби здійснити такі акти повинні розглядатися як домашнє насильство. З погляду гендерної рівності це визначення має суттєвий недолік, оскільки воно враховує лише жертв у вигляді осіб жіночої статі, але ж домашнє насильство може здійснюватися і щодо чоловічої статі [6, с. 21]. У Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами, яка нарешті була ратифікована Україною в червні 2022 р.

Якщо звертатися до національного законодавства закордонних країн, то у Великій Британії домашнє насильство розглядається як будь-який випадок чи низка випадків контролю, примусу, загрозливої поведінки, насильства чи знущань між особами віком від 16 років і старше, які є або були інтимними партнерами або членами сім'ї незалежно від статі чи орієнтації. Також тут є уточнення, що вважати за контролюючу поведінку: низку дій, спрямованих на те, щоб зробити особу підлеглою та/або залежною, ізольовуючи її від джерел підтримки, використовуючи свої ресурси та можливості для особистої вигоди, позбавляючи її засобів, необхідних для незалежності, опору та порятунку, і які регулюють їх повсякденну поведінку. Примусом є: акт або низка актів насильства, погроз, приниження та залякування або інших зловживань, які використовуються для заподіяння шкоди, покарання чи залякування постраждалої особи [14; 6].

У Кримінальному кодексі Словенії ст. 191 застосовується термін «насильство в

сім'ї», яке розглядається як погане поводження з іншою особою, її побиття або поводження з нею будь-яким іншим способом таким чином, що така поведінка призводить до болю або приниження, це загроза прямим нападом на її життя, видворення з місця спільного проживання, обмеження її права на вільне пересування, переслідування її, примушування її працювати або залишити свою роботу; ставлення її у становище залежності в будь-який інший спосіб, агресивно обмежуючи рівність прав [15]. У згаданому Кримінальному кодексі ця стаття належить до Розділу 21: «Злочини проти браку, сім'ї та дітей». У Кримінальному кодексі Хорватії в ст. 191-а використаний термін «домашнє насильство» означає серйозне порушення законодавства про захист від домашнього насильства і тим самим це призводить до виникнення у членів сім'ї чи близької особи страху за свою безпеку або безпеку близьких їм осіб, або ставить їх у принизливе становище, або до стану тривалих страждань, при чому за умови не скоєння більш серйозного кримінального правопорушення [13].

Якщо звертатися до окремого поняття «насильство», то великий тлумачний словник розглядає його як застосування фізичної сили до кого-небудь або застосування сили для досягнення певної мети; примусовий вплив на об'єкт [1, с. 735]. У вузькому підході насильство деякими дослідниками розглядається виключно насильство фізичне, а відповідно до широкого підходу «насильство» є фізичне насильство, психологічне насильство, а також погрози його застосування [9].

Т. Малиновська наводить визначення домашнього насильства: «Це акти умисного систематичного вчинення протиправного фізичного, психологічного, сексуального, економічного впливу на близьких людей, які здійснюються проти їх волі з метою надбання влади і контролю над ними, що призводить до різного роду страждань, розладів здоров'я, емоційної залежності чи погіршення якості життя потерпілої особи» [5, с. 90].

Разом із терміном домашнє насильство як соціальне явище використовуються такі поняття, як насильство в сім'ї або сімейне насильство, насильство за ознакою статі, побутове насильство. Відмінності між цими поняттями є достатньо суттєвими. Наприклад, побутове насильство деякі дослідники розглядають як злочини «на ґрунті конкретно-особистісних, невиробничих відносин, конфліктів, мотивованих неприязню, заздрістю, ревнощами або хуліганськими діями винного, пов'язаного з потерпілим сімейним, або сусідським спілкуванням» [5, с. 89]. Зважаючи на наведене, наявність близьких або родинних, сімейних відносин тут не обов'язкова. На думку Т. Малиновської, визначальним словом терміна «домашнє насильство» повинно бути не обмежене місце здійснення насильницьких дій (будівля чи інша домашня територія), а суб'єкти таких посягань. У цьому випадку «домашнє» – прикметник, який стосується дому, а в цьому аспекті предметом є відносини і юридичний статус осіб, які повніше описуються поняттям сім'ї [5, с. 89].

У. Митник на основі аналізу закордонного досвіду пропонує авторське бачення поняття «домашнє насильство» через призму його нормативного регулювання в Кримінальному кодексі України: «У ст. 126-1 Кримінального кодексу України домашнє насильство доцільно визначити як умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного, економічного, сексуального або соціального насильства щодо особи, передбаченої у ч. 2 або 3 ст. 3 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи» [6, с. 27–29].

Якщо говорити про правопорушення, що пов'язані з домашнім насильством, таке поняття набагато ширше значення має за поняття домашнього насильства у розумінні ст. 126-1 Кримінального кодексу України. Наприклад, А. Грищенко зауважує, що в Законі «Про запобігання та протидію домашньому насильству», на відміну від ст. 126-1 Кримінального кодексу України, серед видів домашнього насильства згадується сексуальне насильство [2, с. 73]. Нагадаємо, що у ст. 126-1 зазначено: «Домашнє насильство, тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи» [4]. Натомість пп. 3 ч. 1 ст. 1 Закону «Про запобігання та протидію домашньому насильству»: «домашнє

насильство – діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь» [8].

У Кодексі України про адміністративні правопорушення є ст. 173-2 «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування»: «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, або неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі винесення такого припису» [3].

У питанні правопорушень, пов'язаних із домашнім насильством, серед дослідників немає єдиної позиції на це визначення. Наприклад, О. Степаненко та А. Степаненко, О. Харитонова та І. Тітко вважають, що кримінальним правопорушенням, пов'язаним з домашнім насильством, є: злочин, передбачений ст. 126-1 КК України; кримінальне правопорушення, що містить кваліфікуючу ознаку «вчинення кримінального правопорушення щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах»; кримінальне правопорушення, поєднане з обтяжуючою обставиною, передбаченою у п. 61 ч. 1 ст. 67 КК «вчинення кримінального правопорушення щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах» та п. 6 ч. 1 ст. 67 КК в частині «вчинення кримінального правопорушення... у присутності дитини» [10, с. 59].

Однак С. Щербак та С. Мирославський наводять думку О. Дудорова та М. Хавронюка, що злочин, пов'язаний з домашнім насильством який: 1) полягає у фізичному, сексуальному, психологічному або економічному насильстві; 2) вчиняється в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа; 3) наслідками якого є фізичні або психологічні страждання, розлади здоров'я, втрата працездатності, емоційна залежність або погіршення якості життя потерпілої особи; 4) вчиняється систематично (ця ознака не стосується випадків вчинення злочину, який характеризується трьома попередніми ознаками, але водночас містить ознаки іншого злочину проти життя, здоров'я чи волі особи) [12, с. 145]. Зауважимо, що одним з ключових аспектів постає систематичність вчинення правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством, хоча про систематичність в Законі «Про запобігання та протидію домашньому насильству» про систематичність не йдеться.

О. Харитонова вважає за доцільне злочин, пов'язаний з домашнім насильством, вважати так: «Це злочин, передбачений ст. 126-1 КК; злочин, що містить кваліфікуючу ознаку «вчинення злочину щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах»; злочин, поєднаний з обтяжуючою обставиною, передбаченою у п. 6-1 ч. 1 ст. 67 КК «вчинення злочину щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах» та п. 6 ч. 1 ст. 67 КК в частині «вчинення злочину... у присутності дитини» [11, с. 44].

Ми повністю погоджуємося із Об'єднаною палатою Касаційного кримінального суду ВС, яка у постанові від 12 лютого 2020 р. (справа № 453/225/19 провадження № 51-4000км19) зробила висновок, що злочин, пов'язаний з домашнім насильством, треба вважати будь-яке кримінальне правопорушення, обставини вчинення якого свідчать про

наявність у діянні хоча б одного з елементів (ознак), вказаних у ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7 грудня 2017 р. № 2229-VIII, незалежно від того, чи вказано їх в інкримінованій статті (частині статті) КК як ознаки основного або кваліфікованого складу злочину [11, с. 40]. Окрім того, що вирішення питання значення правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством, допоможе поліпшити зокрема й профілактичну роботу Національної поліції для запобігання подібним правопорушенням, особливо в умовах воєнних дій або, наприклад, пандемії коронавірусу (коли зросла кількість подібних правопорушень) [7, с. 32–33].

Висновки. Отже, поняття правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством, є ширшим за поняття домашнього насильства у розумінні ст. 126-1 Кримінального кодексу України або ст. 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Наприклад, в ст. 126-1 не згадується такий вид домашнього насильства, як сексуальне насильство (про сексуальне насильство йдеться, наприклад, в ст. 152–156 Кримінального кодексу), що згадується у Законі України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Правопорушення, пов'язані з домашнім насильством, загалом поділяють на адміністративні та кримінальні. Зі свого боку, ми вважаємо, що кримінальні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством, не обов'язково повинні мати ознаку систематичності і їх можна поділити на кримінальні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством фізичного характеру; пов'язані з домашнім насильством психологічного характеру; пов'язані з домашнім насильством економічного характеру; пов'язані з домашнім насильством сексуального характеру.

Список використаних джерел

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
2. Грищенко А. Л. Проблемні питання кваліфікації сексуального насильства як форми домашнього насильства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки*. 2022. Т. 33 (72). № 1. С. 70–74
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
5. Малиновська Т. М. Домашнє насильство: щодо змістовного наповнення терміну. *Наше право*. 2020. № 3. С. 85–91. DOI 10.32782/LAW.2020.3.14.
6. Митник У. М. Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії домашньому насильству в Україні та країнах Європейського Союзу : дис. ... д-ра філос. : 081 «Право» (08–Право). Київський університет права Національної академії наук України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України. Київ, 2021. 269 с.
7. Юнін О. С., Шевченко С. І., Шаблюстий В. В. Особливості запобігання кримінальним правопорушенням у період пандемії : метод. рекомендації. Дніпро : ДДУВС, 2022. 96 с.
8. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.
9. Джужа О. М., Василевич В. В., Гіда О. Ф. Профілактика злочинів : підруч. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужи. Київ : Атіка, 2011. 720 с.
10. Степаненко О. В., Степаненко А. С. Щодо питань кваліфікації кримінальних правопорушень пов'язаних з домашнім насильством. *Правові горизонти*. 2020. № 23. С. 56–61. DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2020.i23.p56>.
11. Харитонова О. В. Домашнє насильство та доступ жінок до правосуддя: правові бар'єри. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2020. № 1. С. 43–45, 51–52.
12. Щербак С. В., Мирославський С. В. Кримінальні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством: питання теорії та практики. *Держава та регіони. Серія : Право*. 2021. № 1. С. 144–149.
13. Kazneni zakon pročišćeni tekst zakona NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21 na snazi od 31.07.2021.
14. Controlling or Coercive Behaviour in an Intimate or Family Relationship. URL : <https://www.cps.gov.uk/legal-guidance/controlling-or-coercive-behaviour-intimate-or-familyrelationship>.
15. Criminal code of the Republic of Slovenia. URL : <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/si/si045en.pdf>.

Надійшла до редакції 01.12.2022

References

1. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language] / ukl. V. T. Busel. Kyiv; Irpin : VTF «Perun», 2005. 1728 p. [in Ukr.].
2. Hryshchenko, A. L. (2022) Problemni pytannia kvalifikatsii seksualnoho nasylstva yak

formy domashnoho nasylstva [Problematic issues of qualification of sexual violence as a form of domestic violence]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya : Yurydychni nauky*. Vol. 33 (72). № 1, pp. 70–74. [in Ukr.].

3. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia [Code of Ukraine on administrative offenses] vid 07.12.1984. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukr.].

4. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal codex of Ukraine] vid 05.12.2001. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> [in Ukr.].

5. Malynovska, T. M. (2020) Domashnie nasylstvo: shchodo zmistovnoho napovnennia terminu [Domestic violence: regarding meaningful filling of the term]. *Nashe pravo*. № 3, pp. 85–91. DOI 10.32782/LAW.2020.3.14. [in Ukr.].

6. Mytnyk, U. M. (2021) Kryminalno-pravovi ta kryminolohichni zasady protydyi domashnomu nasylstvu v Ukraini ta krainakh Yevropeiskoho Soiuzu [Criminal law and criminological principles of combating domestic violence in Ukraine and the countries of the European Union] : dys. ... d-ra filos. : 081 «Pravo» (08–Pravo). Kyivskyi universytet prava Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy; Instytut derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy. Kyiv, 269 p. [in Ukr.].

7. Iunin, O. S., Shevchenko, S. I., Shablysty, V. V. (2022) Osoblyvosti zapobihannia kryminalnym pravoporushenniam u period pandemii [Peculiarities of preventing criminal offenses during the pandemic] : metod. rekom. Dnipro : DDUVS, 96 p. [in Ukr.].

8. Pro zapobihannia ta protydyi domashnomu nasylstvu [On preventing and combating domestic violence] : Zakon Ukrainy vid 07.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>. [in Ukr.].

9. Dzhuzha, O. M., Vasylevych, V. V., Hida, O. F. (2011) Profilaktyka zlochyniv [Prevention of crimes] : pidruch. : za zah.red. d-ra yuryd. nauk, prof. O. M. Dzhuzhy. Kyiv : Atika, 720 p. URL : <http://westudents.com.ua/knigi/457-proflaktika-zlochyniv-djuja-om.html>. [in Ukr.].

10. Stepanenko, O. V., Stepanenko, A. S. (2020) Shchodo pytan kvalifikatsii kryminalnykh pravoporushen poviazanykh z domashnim nasylstvom [Regarding issues of qualification of criminal offenses related to domestic violence]. *Pravovi horyzonty*. № 23, pp. 56–61. DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2020.i23.p56>. [in Ukr.].

11. Kharytonova, O. V. (2020) Domashnie nasylstvo ta dostup zhinok do pravosuddia: pravovi bariery [Domestic violence and women's access to justice: legal barriers]. *Visnyk Asotsiatsii kryminalnoho prava Ukrainy*. № 1. pp. 43–45, 51–52. [in Ukr.].

12. Shcherbak, S. V., Myroslavskyi, S. V. (2021) Kryminalni pravoporushennia, poviazani z domashnim nasylstvom: pytanntia teorii ta praktyky [Criminal Offenses Related to Domestic Violence: Issues in Theory and Practice]. *Derzhava ta rehiony. Seriya : Pravo*. № 1. pp. 144–149. [in Ukr.].

13. Kazneni zakon pročišćeni tekst zakona NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21 na snazi od 31.07.2021 [Criminal Code, revised text of Act NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21 in force from 31.07.2021] [in Czech].

14. Controlling or Coercive Behaviour in an Intimate or Family Relationship. URL : <https://www.cps.gov.uk/legal-guidance/controlling-or-coercive-behaviour-intimate-or-family-relationship>.

15. Criminal code of the Republic of Slovenia. URL : <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/si/si045en.pdf>.

ABSTRACT

Serhii Shevchenko. The concept of offenses related to domestic violence and the relationship with the concept of domestic violence. The study deals with the conceptual and categorical aspects of such terms as "violence", "domestic violence", "offenses related to domestic violence. The norms of international acts are given, which reveal the concept of domestic violence (UN international acts, in particular, the Declaration on the Elimination of Violence against Women and the Model Law on Domestic Violence). It is indicated that the Model Law on Domestic Violence has a significant flaw in that it only considers cases of violence against women. Examples of understanding the concept of domestic violence in the legislative acts of foreign countries (Great Britain, etc.) are considered. It is indicated that in the Criminal Code of Slovenia, Art. 191 uses the term "violence in the family", and the Criminal Code of Croatia uses the term "domestic violence". Definitions of the concept of "domestic violence" by various Ukrainian researchers are given. Attention is also focused on the positions of researchers regarding the content of the concept of offenses related to domestic violence. It is concluded that the concept of an offense related to domestic violence is broader than the concept of domestic violence in the sense of Art. 126-1 of the Criminal Code of Ukraine or Art. 173-2 of the Code of Ukraine on administrative offenses. For example, in Art. 126-1 does not mention such a type of domestic violence as sexual violence (sexual violence is discussed, for example, in Articles 152-156 of the Criminal Code), which is mentioned in the Law "On Prevention and Counteraction of Domestic Violence". It is emphasized that criminal offenses related to domestic violence do not necessarily have to be systematic and can be divided into criminal offenses related to domestic violence of a physical nature; related to domestic violence of a psychological nature; related to domestic violence of an economic nature; related to domestic violence of a sexual nature.

Keywords: administrative offense, criminal offense, crime, violence, violence in the family, types of domestic violence.